

گزارشگر: صفر امیری

دهمین نمایشگاه قرآن کریم توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در تهران خیابان حجاب از تاریخ ۸۱/۸/۱۸ لغایت ۸۱/۹/۱۵ گشایش یافت.

در این نمایشگاه آثار هنری، آموزش خط، علوم قرآنی، آموزش قرآن کودکان و نوجوانان، بخش بین الملل کشورهای اسلامی، هنر قالیبافی از اماکن مقدسه و نسخه های خطی قرآن کریم از کتابخانه های وزارت امور خارجه، میراث فرهنگی، کاخ گلستان و کتابخانه مجلس شورای اسلامی جهت بازدید عموم از ساعت ۹/۳۰ صبح الی ۱۲ شب به نمایش گذاشته شد.

نسخه های خطی قرآن کریم کتابخانه مجلس شورای اسلامی تعداد ۱۹ جلد به قطع های مختلف در نمایشگاه کتابت و کتاب آرایی از ابتدای دوره صفوی و نیمه اول قاجاریه بوده که از خط نقاشی، تذهیب، جلد، کاغذ و ... برخوردار و در حد خود ممتاز بوده است که همیشه موجب افتخار کتابخانه و مورد توجه صاحب نظران بوده است. این نمایشگاه مورد استقبال کم نظیر مردم و مسئولان قرار گرفت، آقایان خاتمی ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران، کروبی ریاست محترم مجلس شورای اسلامی، هاشمی رفسنجانی ریاست محترم تشخیص مصلحت نظام، شاهرودی ریاست محترم قوه قضائی، موسوی لاری وزیر محترم کشور، مسجد جامعی وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی، حداد عادل و محجوب نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی، فرماندهان محترم سپاه و بسیج از این نمایشگاه بازدید نمودند.

پیام سپاس یکی از مراجعان به مرکز اسناد کتابخانه

بسمه تعالی
ریاست محترم کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی با عرض ادب و احترام اینجانب عباس احمدی، دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه تهران، به منظور استفاده از اسناد موجود در کتابخانه مجلس، به آن بخش مراجعه کردم و خوشبختانه با سرعت عمل و مساعدت مسئولین مربوطه مواجه شدم و با توجه به نارسائی های موجود در دیگر مراکز در این زمینه، لازم می دانم بدین وسیله سپاسگزاری خویش را نسبت به این نهاد با سابقه و با ارزش اعلام دارم.

امید آن دارم تا با کامل تر شدن مخازن و ماخذ و مجهز تر شدن آنها به سامانه های جدیدتر، به مراجعه کنندگان و محققین، خدمات بیشتری ارائه گردد که فرمود:

من لم یشکر المخلوق، لم یشکر الخالق.

با عرض تشکر عباس احمدی ۸۱/۹/۱۷

ملکام

کمیته کتابخانه های شرق شناسی انگلستان

کیانوش بیاتی

در پاریس برگزار شد و بنابر تصمیم این کمیته، کنفرانس سال آینده (۲۰۰۳) در بیروت برگزار خواهد شد. به جز کنفرانس های سالانه؛ در نشست های دوسالانه این کمیته همواره موضوع همکاری بین کتابخانه ها موضوع بحث اصلی بوده است. هر چند این مرکز فراتر از یک مرکز صرفاً خاص بحث و گفتگو، موفقیت های قابل توجهی من جمله در موارد ذیل داشته است:

- ایجاد لیست گفتگوی الکترونیکی^۱ در سال ۱۹۹۵ برای بحث و تبادل نظر درباره مسائل مرتبط با کتابداری مجموعه های شرقی و کتاب شناسی با نشانی:

middle-eastmailbase.ac.uk

- ارائه و نظارت بر طرح مجموعه سازی تخصصی^۲ برای اطمینان از این که انتشارات هیچ یک از کشورهای خاورمیانه از قلم نیفتاده و متقابلاً خریدهای تکراری و غیر ضروری نیز صورت نمی پذیرد. این طرح بر استفاده از روش فراهم آوری تعاونی^۳ بنا شده است و بر همین اساس فراهم آوری منابع هر یک از کشورهای خاورمیانه به ترتیب ذیل به تعدادی از کتابخانه های انگلستان محول گردیده است:

۱- شبه جزیره عربستان: دانشگاه اکستر^۱ و کتابخانه ملی انگلستان^۲

۲- ایران: دانشکده مطالعات شرقی و آفریقایی دانشگاه لندن^۳؛ و مرکز مطالعات خاورمیانه دانشگاه آکسفورد

۳- عراق: دانشگاه اکستر (فقط تک نگاشت ها)

۴- اسرائیل: دانشکده مطالعات شرقی و آفریقایی دانشگاه لندن؛ مرکز مطالعات خاورمیانه دانشگاه آکسفورد؛ مرکز مطالعات تکمیلی عبری دانشگاه آکسفورد^۴

۵- اردن و لبنان: کتابخانه ملی انگلستان؛ مرکز مطالعات خاورمیانه دانشگاه آکسفورد

۶- لیبی: دانشکده مطالعات شرقی و آفریقایی دانشگاه لندن

کمیته کتابخانه های شرق شناسی انگلستان (ملکام)^۱، در اواخر دهه ۱۹۶۰ تاسیس شده است. در واقع اولین نشست این کمیته در دوم ژوئن ۱۹۶۷ در کمبریج برگزار شد. دکتر ج. د. پیرسون^۲، کتابدار کتابخانه دانشکده مطالعات شرقی و آفریقایی دانشگاه لندن^۳؛ و دکتر د. هاپوود^۴ فهرست نگار کتاب های شرقی در کالج سنت آنتونی^۵ آکسفورد دو تن از فعالان در تاسیس این کمیته بوده اند.

این کمیته به منظور ارتقاء سطح همکاری بین کتابخانه هایی که در انگلستان به فراهم آوری منابع خاورمیانه به زبان های محلی می پردازند ایجاد شد. بنابر تعریف ملکام، خاورمیانه شامل کلیه کشورهای عربی، ترکیه، قبرس، اسرائیل، ایران، افغانستان و مردم ترک زبان^۶ و مسلمان اتحاد شوروی سابق است. در حال حاضر ریاست ملکام را پول اشترونی^۷ به عهده دارد.

از جمله اهداف مهم ملکام تلاش در راستای ایجاد زمینه تماس، بحث و گفتگو و مبادله اطلاعات و افکار میان کلیه کتابدارانی است که در زمینه فراهم آوری، سازماندهی و اشاعه منابع شرق شناسی در انگلستان فعالیت دارند.

تسهیل و ترغیب کتابخانه های شرق شناسی انگلستان به همکاری مشترک در زمینه فراهم آوری منابع شرق شناسی از داخل و خارج انگلستان به منظور اطمینان از تامین حداکثر منابع این حوزه در کتابخانه های انگلستان و جلوگیری از خریدهای تکراری از دیگر اهداف مهم این کمیته به شمار می رود.

ایجاد زمینه ارتباطات بین المللی بین کتابداران و سازمان های فعال انگلیسی در حوزه شرق شناسی از طریق برگزاری کنفرانس های بین المللی نیز از دیگر اهداف مهم ملکام است. ملکام از سال ۱۹۷۹ تا کنون کنفرانس های متعددی برگزار کرده که در آنها ضمن تبادل اطلاعات، مقالات علمی در باب موضوعاتی چون کتاب شناسی های تاریخی، کتاب آرایی، تاریخ کتابخانه ها، شرق شناسی و نظایر آن ارائه شده است. امسال (۲۰۰۲) کنفرانس ملکام

The Intifada. The Palestinian Uprising in the West Bank and Gaza Strip: a Bibliography of Books and Articles 1987-1992. By Hala KALEH and Simonetta CALDERINI. Oxford: Middle East Libraries Committee, 1993.

عضویت در ملکام رایگان است و شرایط خاصی برای عضویت در نظر گرفته نشده است. هم اکنون بسیاری از کتابداران و آرشیویست‌های کتابخانه‌های دانشگاهی، کتابخانه ملی انگلستان و فهرست نگاران متخصص منابع شرقی در ملکام عضویت دارند ضمن آنکه ملکام همواره کسانی را که در زمینه‌های مختلف حوزه شرق شناسی فعالیت دارند اعم از متخصصان مجموعه‌سازی و اطلاع‌رسانی، کتاب آرایی، دانشجویان و محققان و به طور کلی همه افراد علاقه‌مند به حوزه شرق شناسی را به عضویت در این کمیته ترغیب و تشویق می‌نماید.

Official publications on the Middle East: A Selective Guide to The Statistical Sources. By C. H. BLEANEY. Durham: Middle East Libraries Committee, 1985.

Arabic Biographical Dictionaries: A Summary Guide and Bibliography. By Paul AUCHTERLONIE. Durham: Middle East Libraries Committee, 1987.

Books from the Arab world: A Guide to Selection and Acquisitions. By Katherine VAN DE VATE. Durham: Middle East Libraries Committee, 1988.

Introductory Guide to Middle Eastern and Islamic Bibliography. Ed. Paul AUCHTERLONIE. Oxford: Middle East Libraries Committee, 1990.

۷- کشورهای شمال آفریقا: دانشکده مطالعات شرقی و آفریقایی دانشگاه لندن
۸- سودان: دانشگاه دورهام^{۱۵}
۹- سوریه: کتابخانه ملی انگلستان
۱۰- ترکیه: دانشکده مطالعات شرقی و آفریقایی دانشگاه لندن

به طور کلی انتشار منابع مرجع، منابع کتاب شناختی و دیگر منابع کمکی جهت تسهیل دسترسی محققان و پژوهشگران به منابع شرق شناسی در انگلستان، همواره در صدر اولویت‌های این کمیته بوده است. برخی از عناوین مهم منتشره این کمیته عبارت است از:

دو اثر مرجع تحت عنوان ذیل:
Bibliographical Guide to Iran: the Middle East Library Committee Guide.

Ed. L. P. ELWELL -SUTTON. Brighton: Harvester Press, 1983.

The Intifada. The Palestinian Uprising in the West Bank and Gaza Strip: a bibliography of books and articles 1987-1992. By Hala KALEH and Simonetta CALDERINI. Oxford: Middle East Libraries Committee, 1993.

یک عنوان راهنما؛ و یک عنوان فهرستگان تحت عنوان ذیل:
Middle East Sources. A MELCOM Guide to Middle Eastern and Islamic Books and Materials in United Kingdom and Irish Libraries. Compiled and edited by Ian Richard NETTON. Richmond, Surrey: Curzon, 1998.

Union catalogue of Persian serials & newspapers in British Libraries. Ed. Ursula SIMS-WILLIAMS. Introduction by John GURNEY. London: Ithaca Press, 1985.

همچنین کمیته ملکام از سال ۱۹۸۵ اقدام به انتشار یک سری راهنماهای تحقیقاتی نموده که تا کنون پنج عنوان از آنها منتشر شده است:

- 1- MELCOM (Middle East Libraries Committee)
- 2- J. D. Pearson
- 3- The School of Oriental and African Studies (SOAS)
- 4- D. Hopwood
- 5- St Antony's College
- 6- Turkie
- 7- Paul Auchterlonie (E-mail: j.p.c.auchterloine@exeter.ac.uk)
- 8- E-mail discussion list
- 9- Area specialisation scheme
- 10- Coorporative Acquisitions
- 11- University of Exter
- 12- The British Library
- 13- The School of Oriental and African Studies (SOAS)
- 14- Center for Postgraduate Hebrew Studies
- 15- University of Durham

- منابع:
- 1- www.ex.ac.uk/MELCOM
 - 2- www.soas.ac.uk
 - 3- Middle East Sources: A MELCOM guide to Middle Eastern and Islamic books and materials in United Kingdom and Irish libraries. Compiled and edited by Ian Richard NETTON. Richmond, Surrey: Curzon, 1998.